

Redactor Diana Crupenschi
Tehnoredactor Constantin Niță

We know
books

ROMAIN
GARY
(ÉMILE AJAR)

Alint

Traducere de
Irinel Antoniu

CG COLECȚIA
GLOBUS

Voi intra aici direct în subiect, fără să mai lungesc procesul. Asistentul de la Grădina de Acclimatizare, care se ocupă de pitoni, îmi spusese:

– Te încurajez hotărât să continui, Cousin. Pune toate astea pe hârtie, fără să ascunzi nimic, fiindcă nimic nu poate fi mai emoționant decât experiența trăită și observația directă. Evită, mai ales, orice literatură, fiindcă subiectul merită osteneala.

Se cuvine, de asemenea, să amintesc că o mare parte a Africii este francofonă și că ilustrele lucrări ale savanților au arătat că pitonii au venit de acolo. Trebuie deci să mă scuz pentru anumite mutilări, folosiri greșite, tumbe, entorse, refuzuri de supunere, crabisme, strabisme și imigrări sălbatice ale limbajului, sintaxei și vocabularului. Se pune aici o problemă de speranță, de altceva și altundeva, la grețuri care sfidează orice concurență. Mi-ar fi foarte greu dacă mi s-ar cere, ca o somație, să folosesc cuvinte și forme care deja au circulat mult, în sensul curent, fără a găsi o ieșire. Problema pitonilor, mai ales în aglomeratul marelui Paris, necesită o înnoire foarte importantă în raporturi, și țin, prin urmare, să dau limbajului folosit în prezenta tratare o anumită independență și șansa de a se compune altfel decât la uzați. Speranța cere ca

vocabularul să nu fie condamnat pe viața din cauză de eșec.

I-am atras atenția Asistentului, care a încuviințat.

– Exact. De aceea cred că tratatul dumitale despre pitoni, cu un aport personal atât de bogat, poate fi foarte util și că ar trebui, de asemenea, să-i pomenești fără ezitare pe Jean Moulin și Pierre Brossolette, fiindcă oamenii ăștia doi n-au absolut nimic de-a face cu lucrarea dumitale zoologică. O să fii așadar îndreptățit să-i menționezi, în scop de orientare, de contrast, de reperare, ca să te situezi. Fiindcă nu e vorba numai să tragi spuza pe turta dumitale, ci să bulversezi toate relațiile spuzei cu turtele.

N-am înțeles și asta m-a impresionat. Întotdeauna sunt impresionat de incomprehensibil, fiindcă ascunde, poate, ceva care ne este favorabil. La mine e ceva rațional.

Am conchis fără să mai lungesc procesul Ioanei d'Arc – spun asta din preocupare pentru francofonie și ca să dau reverențele necesare – că sunt acum în miezul subiectului.

Căci e incontestabil că pitonii intră în categoria celor neiubiți.

Încep cu natura, în ce are ea mai exigent: problema alimentară. Se va observa că nu caut deloc să trec sub tăcere partea cea mai dificilă: pitonii nu se hrănesc numai cu carne proaspătă, se hrănesc cu carne vie. Așa stau lucrurile.

Când l-am adus pe Alint din Africa, în urma unei călătorii organizate despre care voi avea ceva de spus, m-am dus la Muzeu. Simțisem față de acest piton o prietenie imediată, un avânt cald și spontan, un fel de

reciprocitate, de cum l-am văzut exhibit de un negru în fața hotelului *all inclusive*, dar nu știam nimic despre condițiile de viață pe care le cerea, în afară de mine însumi. Or, țineam să mi le asum. Veterinarul mi-a spus, cu un frumos accent din Sud:

– Pitonii în captivitate se hrănesc exclusiv cu prăzi vii. Șoareci, porci de Guineea sau chiar un iepure mic din când în când, îi prinde bine...

Zâmbea din simpatie.

– Înghit, înghit. E interesant de observat când șoarecele e în fața lui și pitonul deschide gura. O să vedeți.

Eram alb la față de oroare. Astfel, încă de la întoarcerea în aglomerația pariziană, m-am izbit de problema naturii, de care mă izbisem deja înainte, întâi cu capul, bineînțeles, dar fără să fi contribuit deliberat la asta. Am trecut peste primul pas și am cumpărat un șoarece alb, dar acesta și-a schimbat natura imediat ce l-am scos din cutie în habitatul meu. A căpătat brusc un important aspect personal, când i-am simțit mustățile în căușul palmei. Trăiesc singur și i-am pus numele Blondine, tocmai din cauza nimănui. Întotdeauna mă ocup de ce e mai urgent. Cu cât o simțeam mai mică în căușul palmei, cu atât creștea, iar habitatul meu a devenit deodată complet ocupat. Avea niște urechi transparente și roz și un bot minuscul foarte rece, iar acestea, la un bărbat singur, sunt lucruri care nu înșală și care capătă proporții, din cauza tandreții și feminității. Când nu e acolo, nu face decât să crească, ocupă tot spațiul. Cumpărasem șoarecele alegându-l alb și de lux ca să i-l dau de mâncare lui Alint, dar n-aveam forța masculină necesară. Sunt slab, o spun fără să mă laud.

N-am nici un merit în asta, constat, atâta tot. Sunt chiar momente când mă simt atât de slab încât trebuie să existe o eroare și, cum nu știu ce vreau să spun prin asta, vă dați seama de amploare.

Blondine a început imediat să se ocupe de mine, cățărându-mi-se pe umăr, scotocindu-mă pe gât, gâdilându-mi interiorul urechii cu mustățile, toate acele mii de nimicuri care fac plăcere și creează intimitate.

Între timp, pitonul meu risca să crape de foame. Am cumpărat un porc de Guineea, fiindcă Guineea e mai demografică, dar și acesta a găsit un mijloc de a se împrieteni imediat cu mine, fără să facă nici cel mai mic efort în acest sens. E extraordinar cât de singure se simt animalele într-un apartament cu două camere din marele Paris și câtă nevoie au de cineva pe care să-l iubească. Nu puteam să-l arunc în gura unui piton flămând din simplu respect pentru legile naturii.

Nu știam ce să fac. Trebuia să-l hrănesc pe Alint cel puțin o dată pe săptămână și el conta pe mine în acest sens. Deja mi-l asumasem de douăzeci de zile și îmi dovedea atașamentul lui încolăcindu-se pe mijlocul și umerii mei. Își legăna capul drăgălaș și verde în fața chipului meu și mă privea fix în ochi, de parcă n-ar mai fi văzut niciodată așa ceva. Drama mea de conștiință a devenit atât de mare încât am alergat să-l întreb pe părintele Joseph, de la parohia de pe strada Vanves.

Preotul acesta a avut întotdeauna un sfat bun pentru mine. Era sensibil la stima ce i-o purtam, fiindcă înțelesese că nu-l căutam pentru Dumnezeu, ci pentru el însuși. Era foarte susceptibil în privința asta. Dacă aș fi preot, aș avea și eu problema asta, aș simți întotdeauna că nu pe mine mă iubește lumea de fapt. Precum acei soți a căror companie o cauți pentru că au o nevastă frumoasă.

Abatele Joseph îmi arăta așadar o oarecare simpatie la tutungeria *Ramsès*, aflată peste drum.

L-am auzit odată pe șeful meu de birou spunându-i unui coleg: „E un om fără nimeni înăuntru“. Am fost rănit timp de cincisprezece zile. Chiar dacă nu vorbea despre mine, faptul că mă simțisem descumpănit de această remarcă dovedește că ea mă viza: nu trebuie niciodată să-i vorbești de rău pe cei absenți. Nu poți fi prezent cu adevărat și pe deplin; ești în așteptare, iar asta merită respect. O spun fiindcă există tot felul de cuvinte precum „pași pierduți“ care mă pun pe gânduri. „E un om fără nimeni înăuntru...“ Nici una, nici două, am luat fotografia lui Alint pe care o port mereu în portofel, alături de dovezile existenței mele, acte de identitate și asigurare turistică, și i-am arătat șefului de birou că, tocmai, era „cineva înăuntru“, contrar spuselor lui.

– Da, știu, toată lumea vorbește aici despre asta, a zis el. Pot să te întreb, Cousin, de ce-ai adoptat un piton, și nu un animal mai drăgăstos?

– Pitonii sunt foarte drăgăstoși. Sunt lipicioși prin natură. Se încolăcesc.

– Numai de asta?

M-a privit curios.

– Câți ani ai, Cousin?

– Treizeci și șapte.

Era prima dată când se interesa de un piton.

– Trăiești singur?

În punctul acesta, m-am îngrijorat. Cică au să le dea regulat teste psihologice angajaților, ca să vadă dacă se deteriorează, dacă se schimbă. Pentru protejarea mediului. Poate că el tocmai asta făcea acum.

M-a luat cu sudori reci. Nu știam deloc dacă pitonii erau bine văzuți. Poate că primeau o notă proastă în testele psihologice. Asta însemna, poate, că nu ești mulțumit de locul de muncă. *Trăiește singur cu un piton.* Vedeam asta în dosarul meu.

– Am de gând să întemeiez o familie, i-am zis.

Voiam să spun că o să mă însor, dar el a înțeles că mă refer la piton. Mă privea tot mai curios.

– E doar pentru moment. Mă gândesc să mă însor.

Exact așa era. Am intenția să mă căsătoresc cu domnișoara Dreyfus, o colegă de birou care lucrează la același etaj, în minijupă.

A plecat fără să-mi lase răgaz pentru a mă apăra. Știi prea bine că majoritatea femeilor tinere din zilele noastre ar refuza să trăiască în același apartament cu un piton de doi metri și douăzeci căruia nimic nu-i place mai mult decât să se încolăcească în

jurul tău, de la picioare până la cap. Dar întâmplarea face ca domnișoara Dreyfus să fie ea însăși negresă. Este, cu siguranță, mândră de originile și mediul ei natural. E o negresă din Guyana Franceză, după cum arată și numele ei, Dreyfus, care acolo e adoptat adesea de băștinași, din cauza gloriei locale și pentru a încuraja turismul. Căpitanul Dreyfus, care nu era vinovat, a stat cinci ani în penitenciarul de acolo, fără nici un rost, iar nevinovăția lui s-a revărsat peste toată lumea. Am citit tot ce se poate citi despre Guyana când ești îndrăgostit și am aflat că există cincizeci și două de familii de negri care au adoptat acest nume, din cauza gloriei naționale și a rasismului din armată în 1905. Așa, nimeni nu mai îndrăznește să se atingă de ei. A existat acolo un Jean-Marie Dreyfus condamnat pentru furt, fapt care aproape că a provocat o revoluție, din cauza lucrurilor sacre și a bunurilor naționale. Prin urmare, e cât se poate de clar că nu luasem la mine un piton african ca un vicleșug, pentru a-mi oferi o scuză și a explica de ce nici o femeie tânără nu voia să vină și să trăiască împreună cu mine, din cauza prejudecăților împotriva pitonilor, și de ce nu am prieteni din specia mea. Și, de altfel, șeful de birou nu e însurat nici el și nici măcar n-are un piton acasă. De fapt, eu n-am cerut pe nimeni în căsătorie, chiar dacă între domnișoara Dreyfus și mine e o chestiune dintr-un moment în altul și cu prima ocazie ce se prezintă, dar e drept că pitonii sunt în general considerați respingători, hidoși, provoacă frică. E nevoie, o spun în deplină cunoștință de cauză și fără disperare, e nevoie de multe afinități selective, de o moștenire culturală comună, pentru ca o tânără femeie să

accepte să trăiască astfel în cuplu, nas în nas cu o asemenea dovadă de iubire. Mai mult nici nu cer. Poate că mă exprim voalat, dar aglomerația pariziană numără zece milioane de uzați, fără a mai pune la socoteală mașinile, și se cuvine, chiar luându-ți riscul de a striga în gura mare, să ascunzi și să nu expui esențialul. De altfel, dacă Jean Moulin și Pierre Brossolette au fost prinși, asta s-a întâmplat pentru că s-au manifestat în afară, pentru că au mers la întâlniri exterioare.

Altă dată, în aceeași ordine a lucrurilor, am urcat în stația de metrou Vanves într-un vagon care s-a întâmplat să fie gol, în afară de un domn singur, într-un colț. Am văzut imediat că stătea singur în vagon și m-am dus, bineînțeles, să mă așez lângă el. Am rămas astfel un timp, iar între noi s-a stabilit o oarecare stinghereală. Era loc peste tot în jur, așa că era o situație dificilă din punct de vedere uman. Simțeam că încă o secundă și am fi schimbat amândoi locul, dar mă țineam bine, fiindcă asta era în toată oroarea sa. Spun „asta“ ca să mă fac înțeles. Atunci el a făcut ceva foarte frumos și foarte simplu, ca să mă simt în largul meu. A scos portofelul și a luat dinăuntru niște fotografii. Mi le-a dat să le văd una câte una, așa cum arăți familiei de ființe dragi pentru a face cunoștință cu cineva.

– Asta e o vacă pe care-am cumpărat-o săptămâna trecută. Rasa Jersey. Iar asta e o scroafă, trei sute de kile. Ce ziceți?

– Sunt foarte frumoase, am spus emoționat, gândindu-mă la toate ființele care se caută fără a se găsi. Creșteți animale?

– Nu, numai așa, a spus el. Iubesc natura.

Noroc că ajunsesem, fiindcă ne spusese totul și atinsesem un punct al confidențelor din care era foarte greu să mergem mai departe și să-l depășim, din cauza ambuteiajelor interioare.

Precizez imediat, de dragul clarității, că nu fac digresiuni, când mă dusesem la *Ramsès* să-l consult pe abatele Joseph, ci urmez, în prezentul tratat, mersul natural al pitonilor, pentru a mă plia mai bine pe subiect. Acest mers nu se efectuează în linie dreaptă, ci prin contorsiuni, sinuozități, spirale, încolăciri și descolăciri succesive, formând uneori cercuri și adevărate noduri, și de aceea este important să procedez aici în același fel, cu simpatie și înțelegere. Trebuie ca el să se simtă, în aceste pagini, ca la el acasă.

Notez, de asemenea, că Alint a început să năpârlească prima dată la mine acasă cam în momentul când m-am apucat să iau aceste note. Bineînțeles, n-a ajuns nicăieri, a redevenit el însuși, dar a încercat curajos și și-a schimbat pielea. Metamorfoza este cel mai frumos lucru care mi s-a întâmplat vreodată. Stăteam așezat lângă el, fumând o pipă scurtă, în timp ce el năpârlea. Deasupra, pe perete, se află fotografiile lui Jean Moulin și Pierre Brossolette, pe care i-am pomenit deja în trecere, așa, fără vreo angajare din partea dumneavoastră.